

**Més enllà de la recol·lecció de genciana:
perspectives de desenvolupament en
zones de muntanya**

Jornada tècnica
Alp, dimecres 7 de març de 2018

INFORME DE RESULTATS

- Dinàmica Participativa: *“Quines accions es podrien emprendre al territori per a la generació d’activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres?”* ·

Dinamitzat per:

Índex

1/ Presentació i objectius	2
2/ Metodologia	2
3/ Resultats	3
4/ Recull fotogràfic	6

1/ Presentació i objectius

En el marc de la jornada de la PATT '**Més enllà de la recol·lecció de la genciana: perspectives de desenvolupament en zones de muntanya**', realitzada el dia 7 de març a Alp, s'han dut a terme dues dinàmiques participatives.

En primer lloc, s'ha fet la dinàmica "**Els usos i aprofitaments del bosc**", que ha tingut com a objectiu crear un espai de reflexió i ser un punt de partida per a les reflexions i continguts exposats en el transcurs de la jornada i especialment, per a l'inici de la dinàmica participativa central.

Al final de la jornada s'ha dut a terme la dinàmica "**Quines accions es podrien emprendre al territori per a la generació d'activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres?**" amb l'objectiu de debatre sobre la viabilitat i les possibilitats reals que hi ha de generar activitat econòmica a partir de l'aprofitament sostenible de la genciana i altres plantes silvestres.

En aquest informe es presenten la metodologia seguida i els resultats aconseguits amb aquestes dues dinàmiques.

2/ Metodologia

DINÀMICA INICIAL. "Els usos i aprofitaments del bosc"

La dinàmica s'ha realitzat a l'inici de la jornada, i s'ha demanat a les persones assistents que pensessin entre 3 i 5 usos i/o aprofitaments que poden tenir els boscos de la seva zona, i que els escriguessin cadascun d'ells en un "post-it". S'han recollit tots els "post-its", que han estat agrupats per similitud. Hi ha pres part unes 10 persones, doncs la gent que ha arribat tard no l'ha pogut fer.

DINÀMICA CENTRAL "Quines accions es poden emprendre al territori per a la generació d'activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres?"

La dinàmica ha tingut una durada d'una hora i s'ha realitzat al final de la jornada, de les 13.00h a les 14.00h. Hi ha participat entorn d'unes **20 persones**, representants de diferents perfils dels àmbits públic i privat.

La metodologia seguida ha estat la següent:

- Creació de petits grups heterogenis.
- Treball en petit grup. Cada grup pensa entre 3 i 5 accions que es poden fer al territori per a la generació d'activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres i els agents que s'hi haurien d'implicar.
- Posada en comú del treball fet per tots els grups.
- Conclusions

3/ Resultats

RESULTATS DINÀMICA INICIAL "Els usos i aprofitaments del bosc"

A continuació s'exposen els usos i aprofitaments identificats per part de les persones participants, així com també quantes persones han identificat cadascun d'aquests usos/aprofitaments:

USOS	%/ NOMBRE DE PERSONES QUE ELS HAN IDENTIFICAT
Ús lúdic <ul style="list-style-type: none"> - Senderisme - Espai per a instal·lar-hi instal·lacions lúdiques - Espai per a gaudir de la tranquil·litat - Activitats lúdiques organitzades - Observació de fauna - Esquí - Bicicleta - Activitats d'educació i coneixement del medi natural 	43% (10 persones)
Ús social <ul style="list-style-type: none"> - Espai per al foment de la salut - Espai per a dur-hi activitats d'educació ambiental que promoguin l'estima envers el medi ambient. 	13% (3 persones)
APROFITAMENTS	%/ NOMBRE DE PERSONES QUE ELS HAN IDENTIFICAT
Fusta	17% (4 persones)
Pinyons	4% (1 persona)
Pastures	22% (5 persones)

RESULTATS DINÀMICA CENTRAL “Quines accions es poden emprendre al territori per a la generació d’activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres?”

Àmbit	Accions	Agents que s’hi haurien d’implicar
POBLACIÓ	<ul style="list-style-type: none"> - Fixar població al territori. <i>Sense un territori poblat no hi ha possibilitat de dinamització social ni econòmica. Cal, per tant, treballar en aquesta línia.</i> 	
CONEIXEMENT DELS RECURSOS	<ul style="list-style-type: none"> - Tenir en compte la visió del propietari a l’hora de plantejar-se l’aprofitament de qualsevol recurs de la forest. - Fomentar la realització d’estudis per determinar els productes que es poden derivar a partir dels recursos de la forest (genciana, gavrera, ginebró i timonet, entre altres). <i>Aquest estudis haurien de contemplar com fer un aprofitament sostenible i integral dels recursos, així com l’anàlisi de l’oferta i la demanda de cadascun d’ells.</i> - Ampliar i millorar el coneixement del territori i els possibles usos de cada recurs, tant dins dels espais públics com els privats. - Fer un fòrum o networking per explorar les possibilitats d’aprofitament sostenible dels diferents recursos de la forest. - Creació d’un observatori sobre la recol·lecció, que doni continuïtat als estudis que es realitzen sobre les poblacions de la genciana i altres plantes silvestres. 	<ul style="list-style-type: none"> - Consell Comarcal de la Cerdanya, Diputació de Lleida/Girona, - Centre Tecnològic Forestal de Catalunya
POLÍTIQUES	<ul style="list-style-type: none"> - Fer una revisió de les polítiques agràries que permetin posar en valor una activitat agrària i ramadera lligada al territori, sostenible i de qualitat. - Oferir ajuts a les empreses que vulguin iniciar activitats de recol·lecció i/o d’elaboració a partir dels recursos del forest. - Incorporar als plecs de condicions de licitació de recol·lecció en terrenys comunals criteris que valorin les iniciatives que deixin valor afegit es quedi al territori. 	<ul style="list-style-type: none"> - Administració pública: generalitat, Consells Comarcals, Ajuntaments, EMDs.
GASTRONOMIA	<ul style="list-style-type: none"> - Augmentar el consum de genciana a la cuina, adoptant un compromís per part de la restauració, i considerant la genciana com un producte que aporta diferenciació i originalitat a la cuina del Pirineu - Fer pedagogia al consumidor, per prendre consciència de la procedència del producte 	<ul style="list-style-type: none"> - Restauradors i productors locals
ASSOCIACIONISME	<ul style="list-style-type: none"> - Crear teixit associatiu i col·laboratiu (per saber quins recursos hi ha, en quines quantitats i explorar les possibilitats d’arribar a acords). Cal crear teixit entre productors, restauradors i els usos lúdics del territori. - Crear associacions mixtes (recol·lectors, elaboradors, consumidors, cuiners, etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> - Les diferents associacions empresarials sectorials

EMPRESA I CADENA DE VALOR	<ul style="list-style-type: none"> - Crear empresa al llarg de tota la cadena de valor del producte per retenir el valor afegit: recol·lecció – transformació – distribució – comercialització . Aquesta empresa hauria de poder subministrar podria subministrar amb certa periodicitat i garantia als restauradors d'aquelles espècies que necessiten, fet que hauria d'estar prèviament organitzat i programat. - Incentivar la creació d'una empresa (cooperativa o mutualitat) que transformi i comercialitzi, creant una cadena de subministrament, i que incorpori centres logístics, intentant aprofitar infraestructures ja existents. 	<ul style="list-style-type: none"> - Recol·lectors, restaurants, elaboradors, inversió privada
----------------------------------	---	---

4/ Conclusions

De la dinàmica **“Els usos i aprofitaments del bosc”**, es desprèn com l'ús lúdic ha estat el més identificat per part de les persones assistents (43% de les persones), seguit dels aprofitaments de les pastures (22% de les persones) i la fusta (17% de les persones). Finalment, l'ús social ha estat identificat en el 13% dels casos només en un 4% s'ha identificat l'aprofitament dels pinyons.

Pel que fa la dinàmica **“Quines accions es poden emprendre al territori per a la generació d'activitat econòmica a partir de la genciana i altres plantes silvestres?”**, s'han proposat accions en diferents àmbits. En primer lloc, es proposen **accions de caire estructural**, com són la necessitat de treballar per fixar població al territori o bé la revisió les polítiques agràries de manera que es fomentin les activitats lligades al territori. També en l'àmbit de les polítiques que afavoreixin al sector, es proposa oferir ajuts a les empreses que vulguin iniciar activitats de recol·lecció i/o d'elaboració a partir dels recursos de la forest, o bé incorporar als plecs de condicions de licitació de recol·lecció certs criteris que deixin valor afegit al territori.

També s'han proposat accions vinculades a **millorar i ampliar el coneixement que es té del recurs de la genciana i altres plantes silvestres**, com són fomentar la realització d'estudis que permetin millorar el coneixement del territori i els seus recursos, organitzar un fòrum per a posar en comú tots aquests coneixements, i crear un observatori de la recol·lecció que aglutini tota aquesta informació i doni continuïtat a estudis realitzats per part de centres d'investigació. En aquesta mateixa línia, es ressalta la importància de tenir en compte la visió del propietari a l'hora de crear coneixement entorn aquests recursos i també de plantejar-ne qualsevol aprofitament.

L'associacionisme és un altre àmbit que es considera necessari promoure per tal de garantir un bon aprofitament de la genciana i altres plantes silvestres. En aquest sentit, s'apunta la necessitat de crear teixit associatiu entre propietaris, recol·lectors, elaboradors i restauradors, per tal de poder conèixer quins recursos hi ha, en quines quantitats, i generar un espai de coneixement i confiança que permeti arribar a acords.

En darrer terme, s'apunten **accions vinculades a la creació d'empresa al llarg de tota la cadena de valor** de la genciana i les altres plantes silvestres, incidint en tot el cicle de recollida – transformació – distribució – comercialització, i garantint d'aquesta manera que el valor afegit del producte es quedi en el sí del territori.

Finalment, i com a element imprescindible i motor o catalitzador de la valorització de qualsevol recurs natural, s'apunta que **cal augmentar l'ús o el consum de la genciana i altres plantes silvestres a la cuina o a d'altres formats alimentaris**, generant d'aquesta manera un primer nivell de demanda que incentivaria la recollida i posterior transformació de la genciana i altres plantes silvestres.

4/ Recull fotogràfic

Treballant en petits grups

Ponents de la taula rodona d'experiències